

ÖKOISKOLAI MUNKATERV

2021/2022-es tanév

Készítette: Szabóné Weismüller Krisztina
Ökomunkaközösség-vezető

Az iskola célkitűzései:

A környezeti nevelés olyan személyiségformálást jelent, mely kialakítja a környezettel kapcsolatos magatartási és életviteli mintákat, melynek során tanulóink a környezetért felelős személyiséggé válnak. Ennek céljából fontos biztosítani mindenki számára azt a lehetőséget, hogy elsajátíthassa az ehhez szükséges tudást, készséget, értékrendszert, pozitív érzelmi hozzáállást.

Gyerekeink a helyi természeti és épített környezeti lehetőségeknek köszönhetően szép környezetben, jó levegőn nőhetnek fel, ahol szinte korlátlan lehetőségük van a mozgás mindenféle válfajára, s ahol az állatokat és a növényeket otthon és a természetben testközelből is megfigyelhetik. Fontos célunknak tekintjük, hogy a természetet, a növényeket és állatokat megszeressék, és a maguk módján, szintjén ismerjék és védjék is. Célunk olyan emberek nevelése, akik a természeti és a társadalmi környezet szépségére nyitottak, ezt értékelni tudják, a természettel együtt tudnak élni.

A környezettudatos magatartás kialakítása csak kisgyerekkorban elkezdve hatékony. A környezeti nevelés fogalmát, tartalmát meg kell világítanunk, alapelvei közül az alábbiakat kiemelve kell kezelnünk:

- kölcsönös függőségek,
- a helyi és globális szintek összefüggései,
- az alapvető emberi szükségletek,
- a biológiai és társadalmi sokféleség,
- a problémamegoldó gondolkodás,
- a társadalomba való beilleszkedés képessége.

Célunk továbbá együttműködni a község önkormányzatával, a szülői munkaközösséggel, társadalmi szervezetekkel, hogy közösen alakítsuk, mélyítsük a fenntarthatóság pedagógiájában a környezettudatos gondolkodást, életmódot. Fontos, hogy a diákok fejében egységes rendszer alakuljon ki, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak a jövőben.

Mindehhez olyan készségek kialakítása, fejlesztése szükséges, mint például:

- az ökológiai szemlélet, gondolkodásmód,
- a problémaérzékenység,
- a kreativitás,

- a kritikus véleményalkotás,
- a kommunikáció,
- a konfliktuskezelés és megoldás.

Törekszünk arra, hogy iskolánk olyan intézménnyé váljon, ahol a belső terek hangulatosak, növények díszítik azokat, illetve barátságos falíújságok, tablók, az udvaron pedig padok állnak rendelkezésre, hogy néhány foglalkozás akár kint – természetes körülmények között – is megtartható legyen.

Feladat ellátási szintek:

- a) a pedagógiai szinten
- b) társas kapcsolatok szinten
- c) technikai / gazdasági szinten

A) Pedagógiai szint

A cél elérése érdekében a gyakorlatban megvalósuló elemek:

- tanulóink testközelből is ismerkedjenek meg a környék flórájával, faunájával,
- a specifikusan magyar fajok, különösen a védett fajok megismertetése,
- élő környezetünk megismerése, óvása, szépítése,
- a környezetünkben élő fajok megismertetése,
- a környezetünk megóvásának módszereit ismerjék meg,
- környezetbarát anyagok használata,
- a természetben lévő anyagok és ezek felhasználási módjainak ismertetése,
- természeti erők megismerése (szél, nap...)
- az energiával való takarékoság módszereinek megismertetése,
- veszélyes hulladékok megismertetése, kezelése,
- újrahasznosítható anyagok évenkénti gyűjtése,
- az iskola kertjének – előzetes beosztás alapján történő – tisztán tartása (diákok),
- az iskola dekorálása,
- falíújság készítése (környezetbarát és tisztálkodó szerek használata),

- kitüntetett napok megünneplése (a Föld napja, a Víz világnapja, Madarak és fák napja),
- plakátok készítése,
- gyűjtési akciók (papírgyűjtés, elemgyűjtés),
- tisztasági verseny,
- játékos természettudományi vetélkedő

Tanulásszervezési és tartalmi keretek konkrét céljai és feladatai:

- Hajlandóságot ébreszteni a gyerekekben az aktív részvételre.
- Kialakítani a tenni akarást a problémák megoldására, vagyis pro aktivitásra nevelni őket.
- Kifejleszteni bennük az együttműködés készségét.
- Érzékennyé tenni a gyerekeket a környezeti szépségek befogadására.
- Kialakítani a gyerekekben az igényt a szép és egészséges környezet iránt.
- Kialakítani a környezetkímélő magatartást.
- Megismertetni a takarékos és mértékletes életvitel lehetőségét.
- A tantestület tagjainak megnyerése a környezeti nevelési munkához, mint például: témanap, témahét (témák lehetnek: virág, víz, madár, erdő, projektek stb.).
- A környezeti nevelés beépítése a természettudományon kívüli tantárgyakba (művészeti tárgyak, történelem, etika).
- A szakórákon minden lehetőség megragadása a környezeti nevelésre, mint például: ember és környezete, kapcsolatok.
- Hagyományok ápolása, mint például: jeles napok megünneplése, a számítógép felhasználása a tanórákon, erdei iskola szervezése.
- A természetes életközösségek sokféleségének megfigyelése, a környezetben bekövetkező változások nyomon követése, megfelelő irányítással történő természetvédelmi tevékenységek.
- A tanulóknál a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása. - A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:

- a környezet fogalmával,
- földi rendszer egységével,
- a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
- a környezetvédelem lehetőségeivel,
- lakóhelyünk természeti értékeivel,
- lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival.
- A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozásnak a feladata.
- Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása.
- Globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása. A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.
- Helyi környezeti, természeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása, ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák fejlesztése.
- Saját környezetünkkel kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- A tanulók lakóhelye közelében található természeti értékek megismertetése.
- A természet szeretetére nevelés, közvetlen élmény kialakítása a természettel.
- Szelektív hulladékkezelésre szoktatás.
- A természetes anyagok és hagyományos kézműves technikák megismertetése.
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés.
- A kertészkedés, kertészeti munkák megismertetése, örömeinek megmutatása.
- A kerékpáros közlekedés gyakorlatának, kultúrájának népszerűsítése.
- Községünk helytörténeti, építészeti értékeinek megismertetése.

Hagyományos tanórai foglalkozások, az egyes tantárgyak kiemelt környezeti nevelési lehetőségei.

Testnevelés

- A tanulók legyenek tisztában azzal, hogy a testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és tolerancia fejlesztésében.
- Értékeljék a szabadban végzett mozgási lehetőségeket.
- Értsék és tapasztalják meg, a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés veszélyes.
- Tudják, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják egészséges testi fejlődésüket.

Magyar nyelv és irodalom

- A tanulók ismerjék meg a természetes és mesterséges, ember alkotta közvetlen környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat.
- Egy táj megismerésekor legyenek képesek kifejezni érzelmeiket.
- Növeljük a tanulóknál a környezethez való pozitív közeledést a természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával.

Történelem

- Értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek miatt alakult át a természet.
- Tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi munka alakulására.
- Ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete.

Idegen nyelv

- Ismerjék meg más országok hasonló problémáit.
- Ismerjék meg más népek ilyen irányú törekvéseit, valamint a környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteket.

Matematika

- Fejlődjön logikus gondolkodásuk, lényegkiemelő képességük.
- Legyenek képesek reális becslésre.

Fizika

- A tanulók váljanak képessé a környezeti változások magyarázására.
- Ismerjék meg az élő szervezetre ható fizikai hatások egészségkárosítását (sugárzások, zaj, stb.).

Földrajz

- Ismerjék meg a világ globális problémáit.
- Ismerjék meg és őrizzék a természeti és az ember alkotta táj szépségeit.

Biológia

- Ismerjék és szeressék környezetüket.
- Ismerjék meg a környezeti, egészségügyi problémákat.
- Ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit.
- Sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat.
- Alakuljon ki bennük ökológiai szemléletmód.

Kémia

- Törekedjenek a környezettudatos magatartásra.
- Értsék meg a különböző technológiák környezetre gyakorolt hatását.

Ének-zene

- Ismerjék fel a természeti illetve művészeti szépség rokonságát, azonosságát.
- Ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait.
- Fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban.
- Fedezzék fel a zenei környezetszennyezést és tudjanak ellene védekezni.

Rajz és vizuális kultúra

- Ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit.

- Ismerjék meg a természetes anyagokat, használatukat.
- Legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően.
- Kutassanak fel, ismerjenek meg helyi építészeti emlékeket.

Tánc és dráma

- Legyenek képesek adott szituáció megfogalmazására mozdulatsorok segítségével (erdőtűz, árvíz)

Nem hagyományos tanórai foglalkozások

Témanap

- Egy-egy korosztályoknak megfelelő téma kiválasztása, feldolgozása ősszel és tavasszal.

Jeles napok

- Állandó programok, mint például a Föld napja, a Víz világnapja, Madarak és fák napja.

Terepgyakorlat

- Különösen az 5-6. évfolyam számára jó módszer a különböző élőhelyek, azok élővilágának megismeréséhez.

Tanmenetben tervezett, de más helyszínen tartott órák

- Múzeumok, történelmi emlékhelyek, műemlékek, botanikus kert, szeméttelen, természetvédelmi terület, meglátogatása.

Tanórán kívüli lehetőségek

- szakkörök,
- versenyek,
- kézműves foglalkozások,
- kirándulások, túrák,
- múzeum, állatkert látogatása,
- hulladékgyűjtés,
- kiállítás (készítés, megtekintés),
- környezetszépítő akciók,
- faültetés,

- napközis szabadidős foglalkozások.

Módszerek Játékok:

- szituációs,
- memóriafejlesztő,
- érzékelést fejlesztő,
- bizalomerősítő,
- kapcsolatteremtést segítő,
- drámapedagógia.

Terepgyakorlati módszerek:

- terepgyakorlatok,
- térképkészítés,
- egyszerű megfigyelések,
- célzott megfigyelések.

Aktív, kreatív munka:

- szelektív hulladékgyűjtés,
- tisztasági verseny,
- madárvédelmi feladatok.

Közösségépítés:

- csoportszervezés a környezeti nevelés érdekében.

Művészi kifejezés:

- irodalmi alkotások,
- zeneművészet,
- táncművészet,
- népművészet,
- a tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén.

B) – C) Társas kapcsolatok szint, Technikai/gazdasági szint

Erőforrások

- Környezeti nevelési munkánk céljának eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet valamennyi résztvevője jó együttműködést alakítson ki egymással.

Iskolán belüli együttműködés:

Tanárok:

- Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára.

- Tantárgyában segítse a környezeti nevelési célok megtalálását, építse be ezeket tanmenetébe!

- Vegyen részt a környezeti nevelési programokon, segítsen azok megszervezésében!

Diákok:

- Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére, társait figyelmeztesse a kulturált magatartásra.

- Ebben kiemelkedő szerepe van a DÖK-nek, az osztályközösségeknek.

- Tanulóink vegyenek részt aktívan a környezeti nevelési programokon!

Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak:

- Az iskolai adminisztrációs és technikai dolgozók munkájukkal aktív részesei kell, legyenek a környezeti nevelési programnak.

- Munkavégzésük legyen példamutató,

- csökkentsék a felesleges papírfelhasználást,

- folyamatosan gyűjtsék a hulladékpapírt.

- az iskola épületének takarítása során környezetkímélő, az egészségre nem ártalmas tisztítószerket használjanak!

Módszerek, munkaformák, szinterek:

- A tanítási órák klasszikus módszerei,

- Kooperatív tanulási technikák,
- Tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák,
- Egyéb foglalkozások, kiemelten az egész napos iskolai foglalkozások szabadidő-szegmense, valamint a napközis és tanulószobai foglalkozások,
- Osztálykirándulások, táborok,
- Iskolai, kerületi, fővárosi, országos versenyek,
- ÖKO-hét,
- Projektnapok iskolán kívüli helyszínein.

Az egyéb foglalkozásokon a nevelési-oktatási tartalomhoz igazodóan a környezettudatos magatartásra nevelés a tantárgyhoz illetve műveltségi területhez kapcsolódó tartalmi struktúra része. Minden szabadidőben töltött pedagógiai tartalmú foglalkozás döntő arányban magába foglalja – a foglalkozás tematikai jellegétől függően – mind a környezet és a természet megismerésének és védelmének témáját, mind az egészségnevelés preferált céljait. Jellegéből fakadóan elsősorban a szakkörök esetén teljesebben ki a gyakorlatban is e nevelési tartalom. A napközis és tanulószobai foglalkozások természetes része a környezettudatos magatartásra nevelés.

Iskolán kívüli együttműködés:

Fenntartó:

- Az iskola igazgatója a fenntartóval és az önkormányzattal való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtésének lehetőségét érje el, és a fenntartó a kötelező támogatásokon túl is segítse az iskolai környezeti nevelési programokat!

Szülők

- A szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői!
- Szülői értekezleteken legyen téma a környezeti nevelés.
- A szülők kapcsolódjanak be az iskola környezetvédelmi programjaiba, pl. hulladékgyűjtés, madáretetők létesítése.

Anyagi erőforrások:

Költségvetés:

- Ennek felhasználása igény szerinti megegyezés alapján történjen:
  - eszközökre, szerszámokra,
  - versenyekre, jutalmakra,
  - felújítási munkákra,
  - környezetkímélő anyagok vásárlására.

Fenntartó

- Alkalmanként szükség szerinti összeggel támogatja az iskolai környezeti munkát.

Saját bevételek

- Bevételeinket is részben a környezeti nevelésre fordítjuk.

Egyéb bevételek

- Hasznos-anyag gyűjtésből származó bevételek egy része is visszaforgatható a környezeti nevelésre.

Civil szervezetek:

- Támogatásuk keresése fontos, hogy anyagiakkal segítsék környezeti nevelési munkánkat.

Programok havi lebontásban:

Időpont	Program	Résztevők	Felelős
2021.09.	<p>Az ökoiskolai munkacsoport megalakítása. Az éves program megbeszélése Az ökoiskolai munkaterv egyeztetése a DÖK- kel, az SZMK képviselőivel Szelektív hulladékgyűjtés – játék az alsós sportnapon Gyakorlatikert, fűszerkert, érintetlen területek kiválasztása (biodiverzitás)</p>	<p>ÖKO-team DÖK képv. SZMK képv. felső tagozat alsó, felső t. + sz</p>	Munkak.vez.
2021.10.	<p>Földünkért világnap-plakátkészítés, kiállítás... verseny</p>	<p>alsó tagozat 8. évf. ped., szülő, gy. leendő 1.o + sz. alsó tagozat</p>	Munkak.vez.
2021.11.	<p>Tisztasági verseny elindítása Egészségügyi nap Madáretetők, -itatók kihelyezése</p>	<p>8. évf. alsó, felső t. felső tagozat alsó, felső tagoz.</p>	Munkak.vez.
2021.12.	<p>Zöld osztály akció-oszt. dekorációs verseny Adventi vásár Téli madáretetés</p>	<p>leendő 1.o + sz. ped., szülő, gy. alsó, felső tagoz.</p>	Munkak.vez.
2022.01.	<p>Netfit mérés Újrahasznosított anyagokból készített tárgyak kiállítása (verseny)</p>	<p>8. évf. felső tagozat leendő 1.o + sz.</p>	Munkak.vez.
2022.02.	<p>Téli madáretetés</p>	<p>8. évf.</p>	Munkak.vez.

Időpont	Program	Részvevők	Felelős
2022.03.	Egészségnap Csete Balázs héten-méz Gyakorlati kertben veteményezés -Fűszerkert Biodiverzitás megfigyelése A víz világnapja -kiállítás Húsvéti készülődés a délutáni foglalkozásokon	alsó, felső tag. szülő+gy. civil szervezetek felső tagozat alsó tagozat 1-5. oszt. alsó, felső tagoz. leendő 1.o + sz. alsó tagozat	Munkak.vez.
2022.04.	A Föld napja -kiállítás papírgyűjtés	felső tagozat ped., szülő, gy. alsó tagozat alsó, felső tag.	Munkak.vez.
2022.05.	Madarak és fák napja ---FAÜLTETÉS-8. o. emlékfá 3 falu 2 keréken-Pély-Jászivány-Jászkisér	alsó alsó, felső tag. felső tag. gy. + szülők	Munkak.vez.
2022.06.	Környezetvédelmi világnap -kiállítás Ökoiskolai munkacsoport éves munkájának értékelése	alsó tagozat ÖKO-team	Munkak.vez.